

[Arne Bjerregaard]

a. kendskab til landbrugserhvervet, at landbrug blev eneerhverv for erhververen, og at bopælen måtte være på selve landbrugsejendommen. Dette er ikke til fulde tilgodeset i forslaget.

Dog må jeg sige, at vi i en fælles udtalelse til betænkningen har fået flertal for, at bopælspligtens overholdelse skal kontrolleres bedre, end det sker i dag. Vi må simpelt hen notere, at den ikke overholdes fuldt ud i dag.

Vi har også fået præciseret, at der udmærket kan være bæredygtige brug under 700.000 kr.s grænsen. Jeg skal ikke antaste de 700.000 kr., der kan tales både for og imod. En eller anden formel måtte man jo finde, og denne er måske den eneste, man i enighed kunne finde frem til. Men vi er da glade for, at det er præciseret, at brug under 700.000 kr.s grænsen udmærket kan være bæredygtige enheder. Det ser vi på med stor tilfredshed.

Nu er der jo sagt, at landbrugsøkonomien skal ses ud fra landbrugserhvervets synsvinkel. Jeg er nødt til at gentage, at landbrugserhvervet, som det valutarisk mest givtige erhverv i Danmark, nødvendigvis må ses fra to vinkler, nemlig ud fra en privatøkonomisk vinkel og ud fra en nationaløkonomisk, og jeg mener, det lovgivningsmæssigt må være det nationaløkonomiske, der er det overordnede, uden at man dermed siger, at ejerne ikke må have en ordentlig privatøkonomi. Desværre må vi notere, at der ikke altid er sammenfald mellem disse to synspunkter, idet store landbrug undertiden kan påvise, at de har en større forrentning af investeret kapital, og at de har et mindre forbrug af arbejdstimer pr. produceret enhed, men nationaløkonomisk viser det sig, at det, man har produceret, er af betydelig mindre værdi. Vi burde i stedet have søgt at forene de to ting, og det mener jeg ikke vi har formået med denne lovgivning.

Når vi har tilsluttet os forslaget, ja, så er det som sagt af hensyn til at få den bredde i dette ting, som er nødvendig for at få stabilitet i landbrugslovgivningen. Selvfølgelig tæller vi ikke så meget, men med den ene og den anden, som tilslutter sig, giver det dog den vægt, som er nødvendig for at få den nødvendige stabilitet.

Lad mig sige om § 16 vedrørende uddannelseskravet, at punkt 7 i notatet skyder et stort hul i den opfattelse, at landbrug skal være for landmænd. For efter dette kan alle

erhverve ejendomme, når der blot er tilstrækkelig kapital til stede.

Nu er der jo fra forskellig side sagt, at man ønsker ikke landbruget som et lukket erhverv. Jeg ved ikke, hvorfor man i grunden er så bange for det. Hvorfor skal der ikke en uddannelse hertil som til så meget andet? Også juristerhvervet er jo et lukket erhverv, og skolelærere er dog også et lukket erhverv. Man måtte også kunne kræve i al fald en vis grunduddannelse for at kunne erhverve sig noget så væsentligt som en landbrugsejendom, som altså er væsentlig både ud fra menneskelige og økonomiske betragtninger. Men nu har man altså lavet dette hul, og derfor må jeg spørge ministeren direkte: gælder såvel bopælskravet som hovederhvervskravet i forhold til punkt 7? Endelig må jeg spørge ministeren: vil ministeren være villig til eventuelt at ændre punkt 7, hvis det, når det næste folketingsår er omme, viser sig, at dette hul er udnyttet ud over det, man regnede med, og som var tilsluttet i forslaget.

Endelig må jeg sige om § 17, som vi heller ikke er så glade for er blevet udvidet, at vi forstår de synspunkter, der ligger bag, og kan delvis tilslutte os de synspunkter, der ligger bag. Men vi er også bange for, at den kan udnyttes på en urimelig måde.

Nu har jeg opregnet det negative, mens alle de andre har opregnet det positive, som begrundede, at de tilsluttede sig dette forlig. Der er mange positive ting i forslaget, så sandelig da, men der er også ubehagelige ting i det. Når vi tilslutter os det, er det for at skabe det nødvendige flertal, for at forhindre et slagsmål om ændringsforslag til dette forslag og for at skabe den stabilitet, som er nødvendig, for at der fortsat kan være en rimelig investering i landbruget og dermed en rimelig produktion, som er af så stor valutarisk betydning for vort land. Men jeg er nødt til også at sige: vel forhindrer vi derved produktionsmæssig tilbagegang, og det er det, vi vil være med til, men med forslaget forhindrer vi også den progressive landbrugspolitik, der ville fremme den animalske produktion.

Hjortlund Christensen (DR):

Retsforbundet er ikke medlem af landbrugsudvalget, men jeg skal dog knytte nogle kommentarer til den foreliggende sag. Det lovforslag, vi her har til behandling, er bl. a.